

tage et Lovforslag, gaar i Virkeligheden et Aar tabt, og det vil være til stor Skade for Fiskerne og Lodsejerne derovre, at et Aar gaar tabt. Det saakaldte Sydparti kan formentlig ikke have noget at indvende imod, at man bygger efter Plan Nr. 2, for derved sikres de imod Oversvømmelser, og det er Skaden fra disse Oversvømmelser, de — med Rette, det indrømmer jeg — har klaget over hele Tiden.

Til disse Bemærkninger kan jeg indskrænke mig. Jeg finder ikke Anledning til at komme ind paa Gentagelser af, hvad vi fremførte i Fjor under meget vidtløftige Debatter, meget vidtløftige Udvalgsforhandlinger og i en meget vidtløftig Betænkning.

Hauge: Det Lovforslag, der her foreligger til Behandling, har en meget bevæget Forhistorie, som man ikke kan høste nogen Glæde af, en Forhistorie, som vidner om meget betydelige Fejlgreb, om Skuffelser og megen Skade. Naar Lovforslaget forhaabentlig om faa Dage bliver vedtaget og bliver ført ud i Praksis, saa at man lukker Hvide Sande-Kanalen og gennemgraver Klittangen nede ved Gødelen, og man kan holde Udgifterne indenfor de kalkulerede 700,000 Kr., vil Staten alt i alt have ofret 3 Mill. Kr. paa Hvide Sande-Eksperimentet. Spørger man, hvad Staten og de interesserede Parter har faaet for disse 3 Mill. Kr., maa Svaret afgjort blive, at Staten har ingenting faaet, og de i Sagen interesserede Parter har alle lidt Skuffelser, og mange har lidt betydelig Skade. Der er Misfornøjelse baade hos Sydpartiet og hos Nordpartiet. Mange Forhaabninger har været knyttede til Hvide Sande-Eksperimentet. De fleste af disse Forhaabninger maa nu briste, fordi Eksperimentet totalt er mislykket. Meget Skade er sket ved de Oversvømmelser, der har fundet Sted. Nogen Erstatning er der givet af Statskassen, men mange af de paagældende skadelidte erklærer, at de ikke tilnærmelsesvis har faaet en Erstatning, der staar i Forhold til den Skade, de har lidt.

Den Kanal, som nu skal lukkes, blev gennemgravet som en lille uskyldig Rende i Henhold til en Bevilling paa Finansloven, der blev givet i Rigsdagssamlingen 1907—08, en Bevilling paa i alt 127,000 Kr. Da Kanalen var gravet færdig i Marts 1911, havde den en Bredde paa 26 Meter, en Dybde paa knapt 3 Meter, og hele Kanalens Længde var omtrent 1 Kilometer. Man troede, at en saadan

lille Kanal vilde holde sig, uden at man udførte Sikringsarbejder i nævneværdigt Omfang. Men allerede i December 1911 var der sket betydelig Skade som Følge af Havets Indgriben, og Kanalen var da udvidet til 300 Meters Bredde og til en Dybde paa 10 Meter. Enhver kunde nu forstaa, at man kunde ikke blive staaende ved denne lille Bevilling paa 127,000 Kr., og at Staten maatte ofre betydelige Beløb paa Sikringsforanstaltninger. Jeg kan ikke i denne Forbindelse undlade at minde om de Kommissionsforslag, der blev udarbejdet, og hvorefter Kanalen siden forsøgsvis er blevet sikret. Vandbygningsvæsenet nedsatte i December 1911 en Ingeniørkommission paa 5 Medlemmer, alle Vandbygningsingeniører, og Kommissionen afgav meget hurtigt en Betænkning. Man skønnede, at der maatte handles hurtigt, hvis ikke betydelige Ødelæggelser skulde finde Sted paa de omkring Ringkøbing Fjord liggende Arealer, og Ingeniørkommissionens Betænkning forelaa den 19. Januar 1912. Det er værd nu at lægge Mærke til, hvad denne Kommission foreslog. Den foreslog, at Kanalen skulde sikres, og mente, at den kun kunde sikres ved to Sæt Indbygninger og fire Høfder, hvoraf de to vendte ud imod Havside og de to ind imod Fjordsiden, og Omkostningen ved disse Sikringsarbejder vilde blive omtrent 3½ Mill. Kr. Det var altsaa Statens Embedsmænd, de ansvarlige sagkyndige, den bedste tekniske Sagkundskab, man havde, der her afgav sin Betænkning og stillede sit Forslag. Mærkværdigt nok tog den overfor Rigsdagen ansvarlige Minister ikke det fornødne Hensyn til den tekniske Sagkundskab, men henviste Ingeniørkommissionens Arbejde til den nye Kommission, formentlig fordi Ministeren veg tilbage for at foreslaa Rigsdagen at bevilge et saa stort Beløb, som her var Tale om. Herfra stammer alle de senere Ulemper, der i rigt Maal er kommet til Stede. Havde man fulgt Ingeniørkommissionens Forslag, var man i hvert Fald ikke naaet til den Falliterklæring, man nu har maattet afgive.

Der blev altsaa nedsat en ny Kommission, i hvis Midte en privat Entreprenør, Ingeniør Monberg, havde Sæde. Han var egentlig Sjælen i Kommissionen. Ogsaa denne Kommission arbejdede hurtigt og stillede et Forslag, vidt forskelligt fra det, Ingeniørkommissionen havde stillet. Den nye Kommission, om hvilken der blev sagt, at den var ekstra sagkyndig, foreslog, at man skulde nøjes med at bygge eet Sæt